

Fremstridt, vi nu skulde gaa ind til, er enig med den højtærede Minister i, at det er paa den Maade, at Freden og Fremstridtet skal praktiseres, om den højtærede Ordfører er enig med den højtærede Minister i, at naar vi skulle til at føre en saglig Politikk, og naar vi skulle til at bygge Jærnbaner, saa er det politiske Jærnbaner, vi bygge. Det ønsker jeg, før Forhandlingen slutter, at spørge den ærede Ordfører om. Hermed skal jeg slutte, idet jeg gentager min Opfordring til Tingets Medlemmer om at stemme mod Ændringsforslagets Nr. 8 og altsaa blive staaende ved Landstingets Affattelse.

Bluhme: Jeg har kun bedt om Ordet for at udtale mig om Ændringsforslaget uden for Betænkningen, der gaar ud paa, at der i Lovforslagets Nr. 19, der omhandler en Jærnbane fra Nymindegab over Billum til Varde med Sidebane til Esbjerg, indflettes Ordet „eventuelt“ mellem „Varde“ og „med“. Jeg har i sin Tid udtalt mig udførligt om denne Sag og skal ikke paa dette Tidspunkt trætte det høje Ting yderligere med Bemærkninger derom, saa meget mere som jeg efter den ærede Ordførers Udtalelser tør antage, at Udvalget vil holde paa at anbefale Tinget at slutte sig til Udvalget, naar det fraraader dette Ord „eventuelt“, og at Tinget vil slutte sig til Udvalget. Jeg skal ganske kort erindre om, at det gælder en Strid mellem to Byer, at det er Landbefolkningen, der har ønsket Banen til Esbjerg, og at først senere det andet Spørgsmaal er kommet op. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, idet jeg haaber, at Udvalget vil fastholde den Afstemning, Tinget en Gang har givet, og som er accepteret af Landstinget.

Et andet Spørgsmaal, jeg ønsker at udtale mig om, er dette, hvorvidt man bør stemme for Statslaansparagraffen. I saa Henseende skal jeg blot sige, at jeg agter at stemme for Statslaansparagraffen, men det maa dog være mig tilladt først at gøre et Par Bemærkninger. Naar det ærede Udvalgs Flertal udtaler, at man vil fordele Byrden paa kommende Slægter, kan jeg ikke ret forstå det. Det Arbejde, vi gøre nu i vor Tid, gøres jo af den Slægt, der lever, og den Slægt, der lever, faar sit daglige Udkomme af den Høst og Produktion, der fremkom sidste Aar, og den kan ikke fordeles paa kommende Slægter. Det, der her gøres gennem Statslaan, er faktisk kun det, at man andtager hos Formuen, hos Børnen, hos Rothskild, eller hvor man vil, om Tilladelse til at udføre de og de Arbejder. Man lover

da til Gengæld at betale straks en lille Provision, der altsaa svarer til Obligationernes Kurs, og forpligter sig samtidig til at forrente de Formuer, som de vedkommende sætte ind i disse Obligationer, i en vis Række af Aar med en vis Rente. Den ærede Minister udtalte før, at det var en europæisk Skik at gøre Statslaan. Ja, det er ganske vist en europæisk Skik, som de europæiske Regeringer følge for at fremme deres Sager, deres militære Foretagender, men det er sandelig ikke med Fornøjelse, at Folkene gaa ind paa at stifte saadanne Laan. De maa rundt omkring tvinges dertil ligesom her, og det er det mærkelige, at for at vi kunne faa Baner, er det det, der kalder sig det konservative Parti, der tvinger til Statslaan, medens man dog skulde tro, at det konservative Parti maatte bevare mod Ødslen med Statens Midler, men Sagen er, at det ikke er det konservative Parti her i Landet og i andre Lande, der tvinger til Statslaan, men det er de reaktionære, dem, der repræsenterer Formuen, dem, for hvem det gælder, at de Samsundstilstande, der gennem Aarhundreder have udviklet sig, fastholdes, og karakteristisk for vor Tids Laan og Mønt o. s. v. er det, at netop disse Samsundsklasser, som have haft Magt til at forme og fæstne Samsundstilstandene, have valgt og gennemført det mest kostbare Materiale, Guldet, som Mønt. Det vil altsaa sige, at man anvender det mest kostbare Materiale til Brug i Industrien, Handelen og den daglige Omsætning, for at det kan tjene som Byttemiddel mellem Arbejderen og Produktionen. Andet har jo Guldet slet ikke at gøre. Arbejderen tjener og faar ved sit Arbejde Ret til en Del af den eksisterende Produktion, og for at faa den faar han denne Skillemønt: den kan være af Guld, Blik, og som Gehejmeetatssraad Tietgen sagde paa et Møde for nogen Tid siden, det kunde ogsaa være Skindlapper. Jeg synes, at det var allerede for dyrt, man kunde jo simpelt hen anvende Papir; det, som det gælder om, er, at man kan blive enig om mellem alle Stater at fastsætte, hvad Skillemønten bør være, og i Folkenes Interesse bør det selvfølgelig være det billigt mulige Materiale, men i Formuens Interesse maa det være det kostbareste, saa tvinges Folk til Statslaan, Kredittlaan og alle de andre Laan. Men den Dag, da Europas Folkesfærd tvinge Statsmændene og Statsøkonomerne til at frembringe et andet System til Byttemiddel, ville selvfølgelig Laanene forsvinde. Følgen vil altsaa blive, at Formuerne ville have et af to at gøre, enten at spise sig op eller ogsaa, da de ikke kunne